

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH**  
EKONOMICKÁ FAKULTA  
KATEDRA ŘÍZENÍ

Studijní program: Ekonomika a management  
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Využití finančních podpor v regionálním  
rozvoji Jihlavska**

Vedoucí bakalářské práce  
Ing. Jan Leština, CSc.

Autor  
Lucie Vaňková, DiS.

2009

## Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Využití finančních podpor v regionálním rozvoji Jihlavska vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Jihlavě 27.3.2009

Lucie Vaňková, DiS.

## Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Janu Leštinovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této práce. Děkuji také všem mnou osloveným institucím za potřebné podklady a vstřícnost.

# OBSAH

<b>1. Úvod.....</b>	<b>3</b>
<b>2. Hospodářská a sociální soudržnost.....</b>	<b>5</b>
2.1 Územně správní členění.....	6
2.2 Národní strategický referenční rámec.....	8
<b>3. Fondy EU.....</b>	<b>9</b>
3.1 Cíle regionální politiky.....	10
<b>4. ROP NUTS II Jihovýchod.....</b>	<b>12</b>
<b>5. Strukturální fondy.....</b>	<b>15</b>
<b>6. Národní rozvojový plán 2007 – 2013.....</b>	<b>17</b>
6.1 Priority.....	19
6.2 Cíle politiky EU.....	19
6.3 OP pro programovací období 2007 – 2013.....	20
6.4 Operační programy.....	24
<b>7. ESF jako nástroj podpory zaměstnanosti v EU.....</b>	<b>26</b>
7.1 OP LZZ.....	27
<b>8. Porovnání programovacího období     2004 – 2006 s obdobím 2007 – 2013.....</b>	<b>30</b>
<b>9. Cíl a metodika práce.....</b>	<b>32</b>
9.1 Cíl práce.....	32
9.2 Zkoumaný objekt.....	32
9.3 Zdroje vstupních informací.....	32
9.4 Období šetření.....	33
9.5 Metodika a technika zpracování.....	33
9.6 Použité zkratky.....	34
<b>10. Regionální dotační tituly (Fond Vysočina).....</b>	<b>36</b>
10.1 Fond Vysočiny.....	36
10.2 Program rozvoje kraje Vysočina.....	40
10.3 Akční plán na zvýšení absorpční kapacity kraje Vysočina pro čerpání ze strukturálních fondů.....	43

<b>11. Programové období 2004 – 2006 v kraji Vysočina.....</b>	<b>44</b>
11.1 INTERREG IIIA CZ-AT v kraji Vysočina.....	45
11.2 Operační program průmysl a podnikání.....	45
10.2.1 Případová studie LAPEK.....	47
<b>12. Rozvoj statutárního města Jihlava.....</b>	<b>49</b>
12.1 Evropský sociální fond (ESF).....	49
12.2 Obecné informace IPRM.....	51
12.3 Realizované projekty statutárního města Jihlava 2004 – 2006 a započaté realizace 2007 – 2013.....	53
12.4 SROP ve statutárním městě Jihlava.....	55
12.4.1 Jihlava – Královské město.....	55
12.4.2 Poznejte mikroregion Jihlavsko.....	56
<b>13. Závěr.....</b>	<b>57</b>
<b>14. Summary.....</b>	<b>60</b>
<b>15. Přehled použité literatury.....</b>	<b>61</b>
<b>16. Seznam tabulek</b>	
<b>17. Seznam obrázků</b>	
<b>18. Seznam příloh</b>	
<b>19. Přílohy</b>	

## 1. ÚVOD

Česká republika (ČR) se stala součástí Evropské unie 16. dubna 2003, kdy byla podepsána Smlouva o přistoupení, která vstoupila v platnost dne 1. května 2004, tímto ČR završila své úsilí o návrat do Evropy. Tento krok ČR umožňuje spolupodílet se na vytváření budoucího vývoje EU. Dnem vstupu do unie přijala ČR nejen určité závazky, které členství vyplývají, ale zároveň i určité výhody, mezi které bezesporu patří možnost čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. Česká republika patří k těm rozvinutějším zemím, které v roce 2004 přistoupily, stále je však transformující se zemí.

Evropská unie podporuje členské země či kandidátské země, které se snaží o přijetí či procházejí přijímacím obdobím. Podpora má mnoho podob, jednou z nich a to velmi důležitou je pomoc finanční, díky které mohou země financovat různorodé projekty. Pro tento účel byly založeny Strukturální fondy. Strukturální fondy, jejich vytváření a dostupnost je téma, které je v dnešní době ožehavé a aktuální. Čerpání prostředků je vázáno na splnění přísných podmínek, a to jak na straně administrativy, tak na straně žadatelů a potenciálních příjemců podpory. Finanční podpora z těchto fondů, i ostatní formy pomoci, mají za cíl snížit regionální rozdíly a podpořit tak růst výkonnosti celé ekonomiky Evropské unie.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, a to do Literární přehled a Praktické části. V první části se zaměřuji na rozbor a obeznámení se všemi fondy plynoucími z EU směrem do ČR. Podrobněji se zaměřuji také na Evropský Sociální Fond (ESF), protože lze napasovat na spolupráci všech tří Cílů politiky HSS. Je jedním ze čtyř strukturálních fondů, který posiluje hospodářskou a sociální soudržnost pomocí podpory politik členských států. Hlavním cílem ESF je rozvíjení zaměstnanosti, dosáhnout plné zaměstnanosti, zlepšovat kvalitu a zvýšit produktivitu práce, podporovat sociální začlenění osob a rovné příležitosti se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů.

Ve druhé části zjišťuji, prostřednictvím kterých operačních programů plynuly finanční prostředky do kraje Vysočina čili do Jihlavy jako takové. V jaké výši byly finanční prostředky alokovány do kraje Vysočina tedy do města Jihlavy. Uvádím konkrétní ukázky, na které akce byly prostředky využity a v jaké výši. I přesto, že programovací období 2004 – 2006 má být uzavřeno došlo k prodloužení období čerpání prostředků a to do 30.6.2009. Z tohoto důvodu není ukončena ani fáze čerpání ani fáze monitoringu, čili ve své bakalářské práci dokládám pouze zjištěné informace, které jsou již v uzavřené fázi či u kterých jsou předběžné závěry podloženy fakty.

## 2. HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Jednou z nejvýznamnějších politik Evropské unie je politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) a strukturální politiky. HSS se stala jedním z cílů jednotného trhu v roce 1986.

Regionální politika Evropské unie, nazývaná též politika HSS, je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie. Tato politika vznikla sloučením regionální, sociální a jednou z částí zemědělské politiky.

Cílem této politiky je podpora rozvoje regionů jejichž úroveň nedosahuje v daných kritériích určitý evropský standard, odstraňování rozdílů sociální a hospodářské úrovně evropských regionů, ochrana životního prostředí, zlepšení infrastruktury, snížení nezaměstnanosti, restrukturalizace průmyslu a rozvoj lidských zdrojů. Hlavním cílem je vytváření pracovních míst, posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti unie.

Více než třetina rozpočtu Evropské unie je věnována snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů a nerovností v blahobytu občanů. Prostřednictvím této politiky chce unie přispět k rozvoji zaostávajících regionů, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či k revitalizaci zanedbaných městských čtvrtí [5].

Česká republika se řadí mezi chudší státy EU a v období 2007 - 2013 může ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel čerpat další finanční prostředky z fondů EU přibližně 26,7 miliard €. Pro srovnání: výše rozpočtu ČR pro rok 2007 byla



1 040,8 miliard Kč. Podpora z fondů EU, kterou může Česká republika v období 2007 - 2013 čerpat, tak odpovídá 74 % státního rozpočtu ČR roku 2007.

## **2.1 Územněsprávní členění**

Každý členský stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z toho důvodu existuje v Evropské unii 27 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnávání regionů pro účely politiky HSS.

Pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech byla proto v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území: NUTS I, NUTS II, NUTS III.

Česká republika byla tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti. Právě na úroveň NUTS II je směřována podpora z fondů EU a to v cíli Konvergence a částečně také Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU).

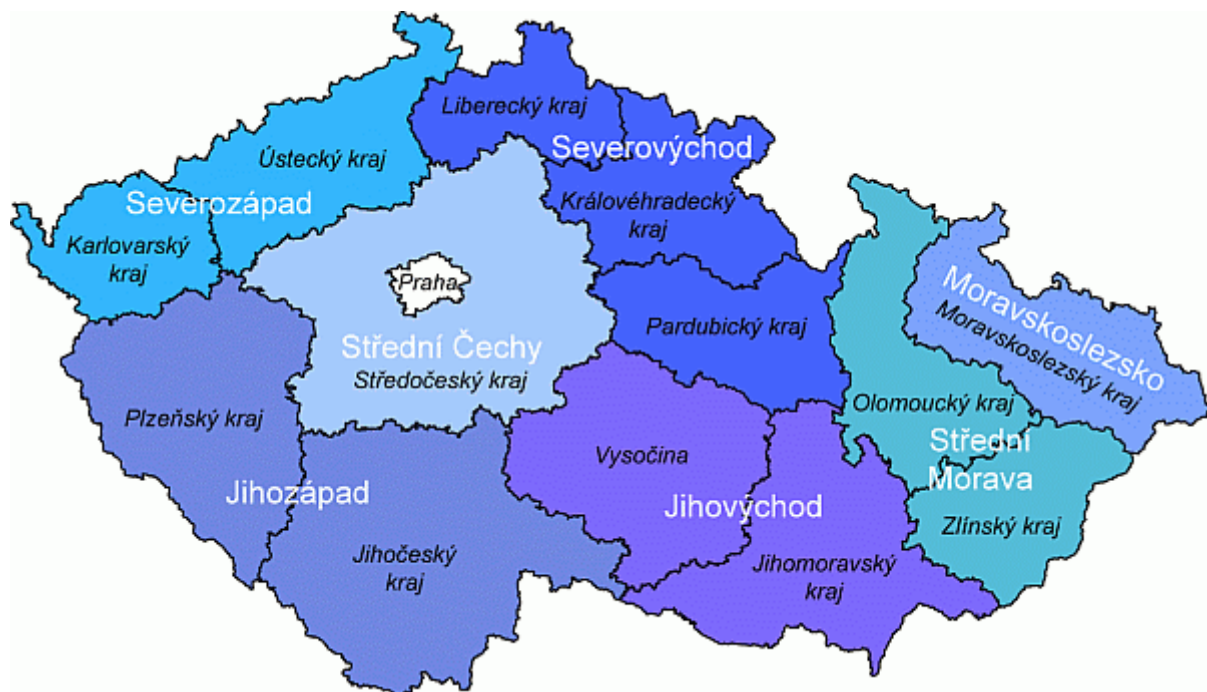
### **Tabulka 1 – Členění území České republiky**

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

Zdroj: www.mmr.cz

Na mapě je zobrazena skladba 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II):

**Obrázek 1 - Mapa územněsprávního členění**



## 2.2 Národní strategický referenční rámec

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS jsou na evropské úrovni **Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)**, kde jsou definovány hlavní priority politiky HSS v období 2007 - 2013. Každý členský stát definuje svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země. Jelikož nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám politiky HSS dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni, musí se najít společný průnik NRP a SOZS [10].

Dokumentem představujícím soulad NRP a SOZS a vymezujícím tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu je **Národní strategický referenční rámec (NSRR)**. Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky HSS [10].

### 3. FONDY EU

Politika HSS je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Do množiny strukturálních fondů EU patří Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond (ESF), v předešlém programovacím období 2004 – 2006 sem také spadal Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF) podpůrná část a Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG) [5].

**Strukturální fondy (SF)** jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné **regiony** (např. venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, jako například ostrovy, hornaté oblasti, řídké osídlené oblasti a pohraniční regiony). Existují dva strukturální fondy:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF):** podporovány jsou **investiční** (infrastrukturní) **projekty**, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavedení služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.
- **Evropský sociální fond (ESF):** podporovány jsou **neinvestiční** (neinfrastrukturní) **projekty**, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem

vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod.

**Fond soudržnosti (FS)** neboli **Kohezní fond** je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších **států**, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány **investiční (infrastrukturní) projekty**, avšak jen se zaměřením na **dopravní infrastrukturu** většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a **ochranu životního prostředí**.

### 3.1 Cíle regionální politiky

V období 2007 - 2013 ČR využívá 24 operačních programů, regionální politika sleduje **tři cíle**, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno **308 041 000 000 € (přibližně 8 686,8 mld. Kč)**:

- **Cíl Konvergence:** podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá ČR 25,89 mld. EUR. Sedm

regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II s celkovou alokací 4,66 mld. EUR a osm tematických operačních programů (OP) s alokací 21,23 mld. EUR, jejichž přesné znění je uvedeno v Programech 2007 – 2013.

- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá Hl. m. Praha se dvěma OP – Praha Konkurenceschopnost a Praha Adaptabilita. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v ČR celkem 0,42 mld. EUR.
- **Cíl Evropská územní spolupráce:** podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Na tento cíl připadá v ČR 0,39 mld. EUR.

**Tabulka 2 - Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013**

Cíl	Fondy pro EU 2007		Fondy pro ČR	
	2007	2007	2007	2007
<b>Konvergence</b>	251,16 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
<b>Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</b>	49,13 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
<b>Evropská územní spolupráce</b>	7,75 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
<b>Celkem</b>	<b>308,04 mld. € (cca 8 686,80 mld. Kč)</b>	<b>100,00 %</b>	<b>26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)</b>	<b>100,00 %</b>

Zdroj: www.risy.cz, Přepočít dle směnného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK.

#### 4. ROP NUTS II JIHOVÝCHOD 2007 – 2013

Regionální operační program NUTS II Jihovýchod je určen pro region soudržnosti Jihovýchod sestávající z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury [2].

O podporu mohou žádat: Kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi, provozovatelé dráhy, nestátní neziskové organizace, malí a střední podnikatelé, občané a další. Řídícím orgánem ROP JV je Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod. ROP JV je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) [2].

Regionální operační program NUTS II Jihovýchod (ROP JV) spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno 704,45 mil. €, což činí přibližně 2,64 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 124,31 mil. €.

ROP JV obsahuje 4 prioritní osy rozdělující operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

Operační program byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007.

## **Dostupnost dopravy**

*Na tuto prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 345,2 mil. €, tj. 49,0 % ROP JV*

Např. rekonstrukce, modernizace, souvislé opravy a výstavbu silnic II. a III. tříd vč. mostů, výstavba a rekonstrukce mostů, protihlukových zdí, přeložek silnic, kruhových objezdů, výstavba, rekonstrukce a modernizace infrastruktury veřejných mezinárodních civilních letišť, budování a modernizace přestupních terminálů a záchytných parkovišť, instalace naváděcích a informačních dopravních systémů, nákup a modernizace ekologických dopravních prostředků pro veřejnou hromadnou dopravu, výstavba a rekonstrukce stezek pro cyklisty, bruslaře, chodce apod.

## **Rozvoj udržitelného cestovního ruchu**

*Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 133,8 mil. €, tj. 19,0 % ROP JV*

Např. modernizace ubytovacích zařízení, výstavba či modernizace kongresových a konferenčních center, lázeňské infrastruktury, sportovně rekreačních zařízení, rekonstrukce a obnova kulturních památek s využitím pro cestovní ruch, značení, opravy a úpravy cyklotras, tras pro pěší, lyžaře a jezdce na koních, naučných stezek, rekonstrukce či výstavba přístupových komunikací včetně souvisejících parkovišť a chodníků, tvorba marketingových strategií cestovního ruchu, rozvoj informačních systémů cestovního ruchu a míst s veřejně přístupným internetem, marketingové a informační kampaně zaměřené na propagaci regionu apod.

## **Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel**

*Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 201,5 mil. €, tj. 28,6 % ROP JV*

Např. úprava veřejných prostranství (náměstí, parky, dětská hřiště, veřejná zeleň), regenerace a revitalizace brownfields vč. výstavby a rekonstrukce přístupových a obslužných komunikací, parkovacích ploch a související technické infrastruktury, podpora realizace a dopracování regionálních inovačních strategií, modernizace



a zkvalitňování vybavení vzdělávacích zařízení, regionálních zařízení zdravotnické a sociální péče a vybavení informačními technologiemi a přístrojovým vybavením, rozšíření a zkvalitnění infrastruktury a vybavení pro sociální integraci a rozvoj kultury, sportu a dalších neformálních aktivit občanů, pro práci s dětmi, mládeží, národnostními menšinami, ve vybraných regionech výstavba místních datových sítí sloužících pro zpřístupnění broadbandových služeb veřejnosti apod.

### **Technická pomoc**

*Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 23,9 mil. €, tj. 3,4 % ROP JV*

Financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení ROP JV, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, propagace programu, poskytování informací, poskytování asistence a metodické pomoci potenciálním předkladatelům projektů, příprava a realizace projektů vzdělávacích programů apod.

## 5. STRUKTURÁLNÍ FONDY (SF)

Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy. Ty se přímo zaměřují na snižování rozdílů v úrovni rozvoje různých regionů členských států a snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů včetně venkovských oblastí [5].

V novém programovém období 2007 – 2013 jsou mezi strukturální fondy počítány pouze dva fondy, a to Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). K nim přistupuje ještě Fond soudržnosti (FS), ze kterého jsou spolufinancovány velké infrastrukturní projekty v oblasti dopravy a životního prostředí [1].

### **Strukturální fondy mohou podporovat operace následujících typů:**

- přímé investice do vytváření nových pracovních příležitostí
- služby pro malé firmy (poradenství, zahájení podnikání, zakládání nebo záchrana stávajících firem, transfer technologií, marketing, certifikace atd.) s cílem rozvinout regionální a místní potenciál a diverzifikovat hospodářské aktivity
- základní hospodářská infrastruktura (doprava, telekomunikace, energie, likvidace pevného odpadu, čištění odpadních vod, obnova prům. lokalit, podnikatelské parky)
- výzkum a rozvoj, technologické inovace
- infrastruktura pro vzdělávání a zdravotnictví, osobní služby
- zlepšení struktury pro zpracování a prodej zemědělských a rybných výrobků
- modernizace zařízení, certifikáty kvality pro místní zemědělské a řemeslné výrobky

- diverzifikace hospodářských aktivit ve venkovských oblastech (hlavně turistiky)
- ochrana životního prostředí a přírodního dědictví
- obnova budov, rozvoj kulturních hodnot
- obnova krizí postižených městských oblastí
- přeshraniční a nadnárodní spolupráce, výměna zkušeností
- vyhledávání pracovních příležitostí pro mladé lidi, nezaměstnané a ty, kteří strádají nebo jsou ohroženi sociální izolací, prostřednictvím náborové pomoci a školením, příprava instruktorů, pracovníků průzkumu, administrativního personálu, stejné příležitosti pro muže a ženy
- rozvoj nových kvalifikací, např. za účelem zvýšení adaptability vůči změnám na pracovním trhu
- přizpůsobení struktury školení a zaměstnanosti [5].

## 6. NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN 2007 - 2013

Je nutné zdůraznit, že strukturální fondy nefinancují jednotlivé samostatné projekty. Financují se z nich víceleté rozvojové programy, které společně vypracovávají regiony, členské státy a Komise. V případě České republiky bylo postupováno takto [7]:

1. Nejprve byl zpracován Regionální rozvojový plán, jde o Národní rozvojový plán (NRP) 2004 - 2006, na nějž navázal NRP pro období 2007 – 2013 [9].
2. Na základě NRP formuluje Evropská komise ve spolupráci s členským státem tzv. Rámec podpory Společenství (RPS), který má charakter smlouvy mezi EU a státem přijímajícím podporu o výši a zaměření podpory ze SF.
3. Na základě schváleného RPS předkládá členský stát jednotlivé operační programy [7].

### **Druhy programových dokumentů:**

- vícestupňový systém
  - Plán rozvoje (Development Plan) - PR
  - Rámec podpory Společenství – RPS (Community Support Framework, SCF)
  - Operační programy – OP (Operational Programme, OP)
- Zjednodušený systém
  - jednotný programový dokument – JPD (Single Programming Dokument, SPD)

[5]

Národní rozvojový plán zaujímá mezi programovými dokumenty výjimečné místo. Představuje základní strategický dokument pro získání podpory ze SF a FS

Struktura a obsah se opírá o klíčové evropské i domácí a platné resortní i regionální strategické dokumenty. Tento dokument je připraven členským státem a založen na příslušných prioritách států a regionů, které musí být v souladu s legislativou Společenství. Je podkladem pro vyjednávání o finanční pomoci s Evropskou komisí [6].

Cílem tohoto dokumentu byla aktualizace NRP ČR 2004 – 2006, aby plně odrážel změny vyplývající z odlišného přístupu k politice HSS a především posunu Cílů politiky soudržnosti EU. Vychází z analýzy současné situace u nás doplněné o makroekonomickou analýzu a prognózu budoucího vývoje. Jeho součástí je rovněž zhodnocení dopadů realizace dosavadních rozvojových programů. Nedílnou součástí je i SWOT analýza silných a slabých stránek, příležitostí i hrozeb např. v následujících oblastech: ekonomická struktura ČR, výzkum a vývoj, společnost a lidské zdroje, veřejná správa, doprava, životní prostředí, regionální rozvoj atd. NRP rovněž obsahuje strategie pro příští období vycházející z obecnějších cílů a dlouhodobých priorit. Strategie vychází ze současných rozvojových modelů uplatňovaných především v oblasti regionální politiky a to posilováním konkurenceschopnosti, rozvoje veřejného sektoru, odstraňování bariér, podpora inovativních postupů či posilování sociální soudržnosti. Jádrem NRP tvoří globální cíl, strategické cíle a prioritní osy včetně zaměření operačních programů [9].

Globálním cílem je přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva. Strategickými cíly jsou konkurenceschopná česká ekonomika, otevřená flexibilní a soudržná česká společnost, atraktivní prostředí a vyvážený rozvoj území [9].

V návaznosti na to mezi prioritní osy patří posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky, rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti, životní prostředí i dostupnost, včetně vyváženého a harmonického rozvoje území ČR. Závěrem je popsáno rozložení finančních zdrojů dle jednotlivých prioritních os a operačních programů včetně řízení a koordinace pro toto období [7].

## 6.1 Priority

Národní rozvojový plán vychází ze Strategie hospodářského růstu ČR a Strategie udržitelného rozvoje ČR a na programovací období 2007 – 2013 definuje tyto priority hospodářské a sociální soudržnosti (priority jsou zpracovány do jednotlivých operačních programů):

- Podnikání
- Lidské zdroje a vysoké školy
- Inovace a znalostní ekonomika
- Dostupnost a infrastruktura
- Řešení regionálních disparit

## 6.2 Cíle politiky EU

Na toto programovací období byly stanoveny tři cíle strukturální a kohezní politiky Evropské unie:

- a. **Konvergence** – určen k urychlení ekonomické konvergence nejméně rozvinutých regionů. Na tento cíl bylo vyčleněno 251,33 mil. EUR
- b. **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** – určen na zvýšení zaměstnanosti. Na tento cíl bylo vyčleněno 48,79 mil. EUR

- c. **Evropská územní spolupráce** – určen na podporu společenských programů na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Je na něj vyčleněno 7,5 mil. EUR.

### 6.3 Operační programy pro programovací období 2007 - 2013

Na období 2007 – 2013 jsou stanoveny tyto operační programy:

#### Pro cíl Konvergence:

1. **Operační program Podnikání a inovace** – je určen na zlepšení podnikatelské infrastruktury, podporu spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí, usnadnění zavádění nových technologií, procesů a inovací, vytváření a zlepšování služeb pro podnikání, rozvíjení lidských zdrojů v podnicích, podporu podnikavosti, zakládání a rozvoj firem.
2. **Operační program Výzkum, vývoj, inovace** – měl by rozvíjet kapacity ve výzkumu a vývoji, zefektivnit vzdělávání a zpřístupnit znalosti potřebné pro výzkum, vývoj a inovace, posilovat spolupráci mezi podniky a veřejnými/vysokoškolskými institucemi, podporovat malé a střední podniky v oblasti výzkumu a vývoje a inovací, podporovat ekologické inovace a šířit informace o výzkumu, vývoji a inovacích pro podniky a výzkumné/vysokoškolské organizace.
3. **Operační program Rozvoj lidských zdrojů a zaměstnanost** – měl by umožnit zvyšovat adaptabilitu pracovníků a zaměstnavatelů prostřednictvím vyšších investic do vzdělávání a vyšší účasti pracovníků v něm, zlepšit přístup k zaměstnání a preventivně působit proti nezaměstnanosti, posilovat integraci osob ohrožených sociálním vyloučením, podporovat celoživotní vzdělávání, modernizovat a posilovat instituce působící na trhu práce.
4. **Operační program Vzdělávání** – měl by usnadnit modernizaci vzdělávacích systémů počátečního a dalšího vzdělávání, vytvářet komplexní systém

celoživotního učení, zvyšovat odbornou kvalifikaci pracovní síly v průběhu produktivního věku, rozvíjet infrastrukturu pro vzdělávání, rozvíjet lidský potenciál ve výzkumu a vývoji.

5. **Operační program Životního prostředí** – zaměřuje se na zlepšení situace v oblastech vodního hospodářství a protipovodňové ochrany, v ovzduší, hluku a ve využití obnovitelných zdrojů energie, v odpadech, obalech a staré ekologické zátěži, v environmentálních rizicích, v přírodě a krajině, v environmentálním vzdělávání a poradenství.
6. **Operační program Doprava** – zaměřen na modernizaci a výstavbu sítě transevropských dopravních sítí a sítí navazujících, výstavbu a modernizace regionálních sítí drážní dopravy, výstavbu a rozvoj dálniční sítě a sítě silnic první třídy mimo trans-evropské dopravní sítě, výstavbu a modernizaci důležitých dopravních spojení na území Prahy a na zlepšování kvality dopravy a ochrany životního prostředí z hlediska problematiky dopravy.
7. **Integrovaný operační program** – cílem je vyvážený rozvoj území a jejich regionů, snižovat existující disparity a stimulovat rozvojový potenciál regionů prostřednictvím zvýšení kvality práce veřejné správy a zkvalitnění veřejných služeb, zlepšení využití rozvojového potenciálu a posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu a aktivizace regionálního potenciálu.
8. – 14. **Regionální operační programy** – každý region soudržnosti typu NUTS II by měl mít vlastní regionální operační program, který bude respektovat jednotlivé rozvojové priority každého regionu. Tyto programy by měly být zaměřeny na zlepšení regionální dopravní i informační infrastruktury, stavu životního prostředí, zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě, zvyšování prosperity regionů rozvojem malých a středních podniků a řemesel.
15. **Operační program Technická pomoc** – v tomto případě by se financovalo z programu efektivní řízení, kontrola, sledování a vyhodnocování realizace Národního rámce politiky soudržnosti.



#### Pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

16. **Operační program Praha – Konkurenceschopnost** – cílem je zlepšit dostupnost dopravních a telekomunikačních služeb, zkvalitnění životního prostředí a zvýšení konkurenceschopnosti Prahy rozvojem a efektivním využitím svého inovačního potenciálu.
17. **Operační program Praha – Adaptabilita** – cílem by mělo být zvýšení adaptability pracovníků a zaměstnavatelů, zlepšení přístupu na trh práce a zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy.

#### Pro cíl Evropské územní spolupráce

18. – 22. **Operační programy příhraniční spolupráce** – cílem je rozvoj místního podnikatelského prostředí a rozvoj cestovního ruchu v příhraničí, posilování dostupnosti dopravy a informačních sítí, ochranu životního prostředí, podporu obnovitelných zdrojů energie, rozvoj měst a venkova, podporu vzdělání, výzkumu a vývoje, kultury, integraci na trhu práce a podporu malých místních iniciativ. Jedná se o operační programy pro příhraniční spolupráce: ČR – Polsko, Slovensko, Rakousko, Bavorsko a Sasko.
23. – 24. **Operační programy nadnárodní a meziregionální spolupráce** – tyto programy by měly umožnit spolupráci nesousedících regionů v rámci nadnárodní spolupráce a meziregionální spolupráce.

**Tabulka 3 - Alokace pro ČR na roky 2007 - 2013 podle Cílů**

<b>Mil. €, běžné ceny</b>		<b>2007-2013</b>
<b>Konvergence</b>		<b>25 883 511 035</b>
	Regionální konvergence	17 064 488 596
	Fond soudržnosti	8 819 022 439
<b>Konkurenceschopnost (Praha)</b>		<b>419 093 449</b>
	z toho: konkurenceschopnost	194 247 800
	dodatečná alokace*	224 845 649
<b>Přeshraniční a transnac. spolupráce</b>		<b>389 051 107</b>
	z toho: přeshraniční	275 599 077
	dodatečná přeshraniční	75 990 880
	transnacionální	37 461 150
<b>Celkem soudržnost</b>		<b>26 691 655 591</b>

Zdroj: www.mmr.cz

**Tabulka 4 - Odhad alokací finančních prostředků na operační programy na období 2007 – 2013 (v mld. Kč, běžné ceny)**

	<b>Veřejné zdroje celkem</b>	<b>Zdroje z EU</b>	<b>Spolufinancování ČR</b>
<b>OP Podnikání a inovace</b>	77,5	67,4	10,1
<b>OP Výzkum, vývoj, inovace</b>	49,5	43	6,5
<b>OP RLZ a zaměstnanost</b>	91,5	79,6	11,9
<b>OP Vzdělávání</b>	88,3	76,8	11,5
<b>OP Životní prostředí</b>	183,4	159,5	23,9
<b>OP Doprava</b>	177,9	154,7	23,2
<b>7x Regionální OP</b>	158,2	137,6	20,6
<b>Integrovaný OP</b>	45,2	39,3	5,9
<b>OP Technická pomoc</b>	5,3	4,6	0,7
<b>2x OP Praha</b>	14,4	12,6	1,9
<b>7x OP Evropská územní spolupráce</b>	11,7	10,2	1,5

Zdroj: www.csas.cz/eu

Z tabulky vyplývá, že v tomto období by mělo být k dispozici zhruba 700 mld. Kč, z toho na spolufinancování ČR připadá skoro 120 mld. Kč. Zde by mohl vzniknout problém zajistit spolufinancování programů z veřejných zdrojů ČR. Právě otázka spolufinancování se stala pro mnohé projekty v různých zemích velmi problematickou. Paralelně zde vedle sebe existují programy, které jsou financované z veřejných zdrojů ČR a financované z EU. Pokud by se zrušili české podpůrné programy, bylo by možné přesunout zdroje na zajištění povinného spolufinancování evropských programů.

## 6.4 Operační programy

V soustavě programových dokumentů jsou pro žadatele a realizátory projektů nejdůležitějšími dokumenty právě operační programy (OP), které jsou tematicky a regionálně vymezené a specifikují cíle, kterých chtějí pomocí realizovaných projektů dosáhnout. OP slouží k získání finančních prostředků ze strukturálních fondů na takové projekty, které jsou v souladu s výzvou k předkládání projektů do opatření v rámci těchto OP. Obsahuje souvislý soubor priorit zahrnujících víceletá opatření. Může být financován z jednoho nebo více fondů nebo více různých stávajících finančních nástrojů. OP je doplněn tzv. programovým dodatkem, který slouží k implementaci programových dokumentů a který obsahuje detailní prvky na úrovni opatření. Vypracovává ho členský stát nebo Řídící orgán a posílá se pro informaci Evropské komisi [4].

Jednotlivé **programy** pro podporu z fondů EU se vždy soustřeďují na několik **základních cílů (priorit)**, které jsou naplňovány pomocí tzv. **opatření**, případně **podopatření**.

Operační programy mají následující strukturu [10]:

- Úvod
- Zdůvodnění potřebnosti programu
- Popis strategie zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definice cílů OP  
a vazba na ostatní OP, vztah k horizontálním tématům
- Konkretizace zaměření operačního programu (prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů realizovatelných v rámci dané oblasti podpory, vymezení příjemců podpory, monitorovací indikátory apod.)
- Finanční zajištění programu, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy
- Popis řízení operačního programu (role institucí zapojených do řízení programu, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita)

## **7. EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND JAKO NÁSTROJ PODPORY ZAMĚSTNANOSTI V EU**

Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF) byl založen v roce 1960 a v souladu se strategií EU podporuje aktivity a politiky v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Prostředky ESF lze použít na spolufinancování všech tří Cílů politiky HSS.

Konkrétně je podpora z ESF zaměřena zejména na následující problémové oblasti:

- integrace nezaměstnaných, zejména postižených dlouhodobou nezaměstnaností
- integrace mladých lidí do pracovního procesu
- integrace osob vyloučených z trhu práce
- podpora stejných příležitostí na trhu práce
- adaptace pracovníků na průmyslové změny
- stabilizace a růst zaměstnanosti
- posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii
- posílení systému vzdělávání a další kvalifikace [5].

ESF se nachází v důležitém bodě svého vývoje. V roce 2007 skončilo totiž období, během něhož byl jeho vlastní potenciál plně začleněn v oblasti politiky i řízení do činnosti na úrovni členských států, aby se zavedla do praxe Evropská strategie zaměstnanosti. V rámci této strategie spolupracují členské státy na dosažení společně dohodnutých cílů, aby připravily obyvatele na práci a vytvořily lepší prostředí pro pracovní místa. Programy ESF mají pomáhat regionům po celé Evropě, zvláště těm zaostávajícím, aktualizovat a modernizovat dovednosti pracovní síly a pěstovat podnikatelské iniciativy. To láká do těchto regionů domácí i zahraniční investice a tím

jim pomáhá dosáhnout větší ekonomické prosperity. Členské státy plánují programy spolu s Evropskou komisí a pak tyto programy realizují prostřednictvím široké škály zajišťujících organizací ve veřejném i soukromém sektoru.

ESF zprostředkovává nové přístupy k projektům, spojuje a využívá kombinované zdroje všech zúčastněných. Pěstuje partnerství na mnoha různých úrovních a podněcuje přenos znalostí a sdílení myšlenek [7].

## **7.1 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)**

Globálním cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí v ČR na úroveň průměru top deseti zemí EU. Má tedy tím být zajištěna realizace zaměstnatelnosti lidí v ČR na požadovanou úroveň a zároveň plnění strategických cílů Otevřená, flexibilní a soudržná společnost a Konkurenceschopná česká ekonomika NRP 2007 – 2013. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je navazujícím programem na Operační program Rozvoj lidských zdrojů. Je prostředkem pro získání podpory z ESF v oblasti rozvoje lidských zdrojů [3].

**Tabulka 5 - Prioritní osy a oblasti podpor**

<b>Prioritní osa</b>	<b>Oblast podpory</b>
1. Adaptabilita	1.1 Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků
2. Aktivní politiky trhu práce	2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti
	2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj
3. Sociální integrace a rovné příležitosti	3.1 Podpora sociální integrace
	3.2 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce
	3.3 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života
4. Veřejná správa a veřejné služby	
5. Mezinárodní spolupráce	

Zdroj: [3]

Řídícím orgánem programu je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Celková alokace na tento program je 2 588,2 mil. EUR, tj. 10 % z fondů EU pro ČR na plánovací období 2007 – 2013. Mezi podporované aktivity patří například:

- vzdělávání podporované zaměstnavateli, rozvoj lidských zdrojů vedoucí k motivaci zaměstnanců, tvorba nových vzdělávacích programů pro zaměstnance, aplikace nových forem vzdělávání, podpora udržitelnosti pracovních míst, vývoj a inovace vzdělávacích programů, posilování sociálního dialogu, udržení pracovní síly

- zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace, vytváření pracovních míst formou příspěvku na mzdové náklady, podpora veřejně prospěšných prací a zajištění odborné praxe, podpora nových forem zaměstnání pro uplatnění žen a mladých, podpora začínajícím OSVČ
- vzdělávání pracovníků - specifický školicí program, rozvoj a aplikace vzdělávacích programů na zvýšení profesní vybavenosti pro práci s ohroženými skupinami, doškolovací programy pro pracovníky sítě bilanční diagnostiky atd.
- odstraňování bariér a vytváření podmínek pro zaměstnávání osob, kterým se věnuje zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání; programy zaměřené na uchazeče ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností, integrace uchazečů ohrožených sociální exkluzí, nezaměstnaní do 25 let více než 6 měsíců v evidenci uchazečů o zaměstnání
- rozvoj institucí služeb zaměstnanosti – podpora MPSV a úřadů práce
- vzdělávání v různých oblastech, podpora a systémová opatření v oblasti poskytování sociálních služeb
- poradenská činnost, doprovodná opatření, podpora vzniku pracovních míst, tvorba programů, podpora sebezaměstnávání
- podpora činností poradenství, analýz, monitorování, rozvoje, tvorby a vývoje programů odstraňujících bariéry
- zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, rozvoj vzdělávacích programů, zkvalitnění systému
- výměna zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy [3].



## 8. POROVNÁNÍ OBDOBÍ 2004-2006 S OBDOBÍM 2007-2013

Česká republika má již za sebou první zkušenosti s administrací projektů a programů podpořených ze strukturálních fondů v období 2004 – 2006. Zkušenosti z toho období byly a jsou vynikající možností k tomu, abychom se poučili a zlepšili ty části implementačního systému, které to vyžadují z pohledu jeho zefektivnění [1]. Hlavní rozdíly mezi minulým a novým programovacím obdobím jsou následující:

**Tabulka 6 - Srovnání předchozího a nového programového období**

Oblast	2004-2006	2007-2013
<b>Strukturální fondy</b>	ERDF ESF CF EAGGF FIFG	ERDF ESF CF
<b>Cíle politiky soudržnosti</b>	Cíl 1 Cíl 2 Cíl 3 INTERREG III URBAN II LEADER+ EQUAL	Cíl Konvergence Cíl Regionální konkurence- schopnost a zaměstnanost Cíl Evropská územní spolupráce
<b>Operační programy</b>	4 tematické OP 3 regionální OP	7 tematických OP 9 regionálních OP 5 OP přeshraniční spolupráce

Zdroj: [1]

Rok 2008 byl poslední, kdy mohla ČR využít prostředky ze strukturálních fondů EU na programovací období 2004 – 2006. Do konce prosince 2008 tak musela vyčerpat ještě 647,3 miliony EUR, což je více než 35 % celkové alokace, kterou ČR získala na zkrácené programové období. Tempo čerpání proto bude muset být ještě vyšší než v loňském roce 2007, kdy ČR požádala unii o proplacení 604,7 mil EUR.

Obrovskou příležitostí představují pro ČR tři nové operační programy spolufinancované z ESF: OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání a konkurenceschopnost a OP Praha – Adaptabilita. Objem prostředků pro ně představuje dohromady 3,8 mld. EUR, které bude možné využít až do roku 2015 a byl u nich kladen důraz především na zjednodušení a efektivitu [8].

## **9. CÍL A METODIKA PRÁCE**

### **9.1 Cíl práce**

Cílem bakalářské práce je analyzovat využití finančních podpor v regionálním rozvoji Jihlavska.

### **9.2 Zkoumaný objekt**

Objektem zkoumání je statutární město Jihlava, které má 51 079 obyvatel. V roce 2000 se město Jihlava stalo centrem kraje Vysočina, který zde má své působíště a kompletní zázemí.

Jihlavsko leží ve středu republiky na rozhraní Moravy a Čech, na jihu kraje Vysočina, patří mezi ekologicky nejčistší území u nás s charakteristickým reliéfem zvlněných kopců a střídajícími se lesíky. Hraničí s Havlíčkovým Brodem, Žďárem nad Sázavou, Pelhřimovem, Třebíčí a Jindřichovým Hradcem. Region má rozlohu 1 199,32 km<sup>2</sup>, a je členěn do 123 obcí. Významné je lesnictví, zemědělství, chov skotu a prasat, těžba stavebního kamene a štěrku.

### **9.3 Zdroje vstupních informací**

K naplnění cíle bakalářské práce byly použity informace z agentury CzechInvest, úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod, Fondu Vysočiny, Úřadu práce Jihlavy, Magistrátu města Jihlavy. Některé podklady jsou čerpány také z internetových stránek institucí a organizací spojených s touto problematikou.

Získaná data respektive finanční údaje jsou uváděny v měnových jednotkách, konkrétně: Kč = Korun českých nebo EURO = měna Evropské unie. Finanční prostředky jsou analyzovány jak pro kraj Vysočina tak pro statutární město Jihlava.

#### **9.4 Období šetření**

Výsledné přerozdělení finančních prostředků z fondů EU pro kraj Vysočina a pro statutární město Jihlava byla šetřena za předchozí programovací období 2004 – 2006, které stále není formálně ani finančně uzavřeno, nejsou tedy plně dostupné statistické přehledy. U statutárního města Jihlava jsou uvedeny i aktuálně běžící čerpání z nového programovacího období 2007 – 2013, pro ukázkou momentálních záměrů rozvoje Jihlavska.

#### **9.5 Metodika a technika zpracování**

Získaná data byla zpracována za použití běžných statistických metod a uspořádána do tabulek, obrázků a textu.

Literární přehled bakalářské práce zahrnuje obecné pojmy týkající se přehledu fondů Evropské unie, cílů regionální politiky, operačních programů období 2007 – 2013 a příslušné alokace finančních prostředků programovacích období 2004 – 2006 a aktuálně probíhajícího období 2007 – 2013.

Praktická část zahrnuje charakteristiku Regionálního dotačního titulu – Fondu Vysočiny, programu rozvoje kraje Vysočina s konkrétními případovými studii úspěšných projektů v Jihlavě, čerpání prostředků z operačního programu Rozvoje lidských zdrojů v Jihlavě, informace IPRM opět s ukázkou realizovaných projektů ve městě Jihlavě.

## 9.6 Použité zkratky

APZ	...	Aktivní politika zaměstnanosti
ČR	...	Česká republika
EAGGF	...	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EQUAL	...	Program pro rozvoj lidských zdrojů a potírání jakékoli diskriminace na trhu práce
ERDF	...	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	...	Evropský sociální fond
EU	...	Evropská unie
EUR/O	...	Evropská měnová jednotka
FIFG	...	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FS	...	Fond soudržnosti
HDP	...	Hrubý domácí produkt
HNP	...	Hrubý národní produkt
HSS	...	Hospodářská a sociální soudržnost
ICT	...	Informační a komunikační technologie
INTERREG III	...	Program přeshraniční spolupráce mezi regiony
IPRM	...	Integrovaný plán rozvoje města
ISPA	...	Nástroj předvstupních strukturálních politik
JPD	...	Jednotný programový dokument
JV	...	Jihovýchod
LAU	...	Místní administrativní jednotky
LEADER +	...	Program pro podporu rozvoje venkovských území s dominantní zemědělskou prvovýrobou
MPSV	...	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NRP	...	Národní rozvojový plán
NUTS	...	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Územní statistické jednotky
OP	...	Operační program
OP RLZ	...	Operační program Rozvoje lidských zdrojů

OPLZZ	...	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OSVČ	...	Osoba samostatně výdělečně činná
PHARE	...	Polsko a Maďarsko: pomoc hospodářské restrukturalizaci
PR	...	Plán rozvoje
ROP	...	Regionální operační program
RPS	...	Rámec podpory Společenství
SAPARD	...	Speciální program pro předvstupní pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova
SF	...	Strukturální fondy
SOZS	...	Strategické obecné zásady Společenství
SROP	...	Společný regionální operační program
SWOT	...	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
URBAN II	...	Program pro podporu hospodářské a sociální obnovy měst

## **10. REGIONÁLNÍ DOTAČNÍ TITULY (FOND VYSOČINY)**

Se vznikem krajů jakožto vyšších územních samosprávných celků v roce 2000 se subjektům v regionech naskytla možnost využívat také dotační tituly vyhlašované kraji. Každý kraj volí nástroje, jimiž hodlá zajistit svůj rozvoj - v tomto případě kraj Vysočina, který sídlí v Jihlavě čili řeší i Jihlavsko jako takové - Fond Vysočiny.

### **10.1 Fond Vysočiny**

Stejně jako každý jiný kraj má i kraj Vysočina svůj program rozvoje kraje, který definuje hlavní priority rozvoje území. Jako nástroj k uskutečňování aktivit obsažených v Programu rozvoje kraje Vysočina vznikl dne 19. března 2002 právě Fond Vysočiny.

Cílem Fondu Vysočiny je transparentnost a jednotný systém v rozdělování podpory, zapojení velkého množství partnerů a jejich trénink, co se týče pravidel podávání grantů. Kraj Vysočina má díky tomuto nástroji možnost podporovat rozvojové aktivity svých subjektů. Města, obce, podnikatelé, organizace zřízené obcemi či krajem, příspěvkové organizace, rozpočtové organizace a jiné nestátní neziskové organizace mohou podávat projekty do grantových programů, pokud jsou pro program vhodným žadatelem. Tím se jim naskýtá možnost získat pro svůj záměr finanční podporu z Fondu Vysočiny [2].

Grantové programy vyhlašuje výlučně Zastupitelstvo kraje Vysočina, a to ve formě Výzev k předkládání projektů. Návrh na vyhlášení grantového programu může Zastupitelstvu kraje Vysočina předložit buď rada fondu, nebo prostřednictvím rady kraje Vysočina to může být člen či skupina členů zastupitelstva kraje, výbor zastupitelstva kraje, komise rady kraje nebo odbor krajského úřadu. Návrhy na

vyhlášení grantového programu však podávají téměř výhradně odbory krajského úřadu [2].

**Návrh na vyhlášení grantového programu musí vždy obsahovat následující informace:**

1. Název grantového programu
2. Celkový objem finančních prostředků
3. Specifikace cíle, dílčího cíle a opatření z Programu rozvoje kraje Vysočina
4. Cíl grantového programu
5. Popis a rozsah grantového programu
6. Okruh příjemců podpory
7. Lokalizace projektů
8. Přijatelné a nepřijatelné výdaje
9. Základní a specifická kritéria pro posuzování projektů
10. Minimální a maximální výše podpory
11. Minimální podíl příjemce podpory
12. Časový harmonogram realizace projektu
13. Platební podmínky
14. Termíny a podmínky podání projektů (včetně odkazu na závazný vzor Žádosti o poskytnutí podpory)
15. Odpovědnost za realizaci podpory – garant grantového programu [2]

Na internetových stránkách kraje Vysočina ([www.kr-vysocina.cz](http://www.kr-vysocina.cz)) a speciálních stránkách Fondu Vysočiny ([www.fondvysociny.cz](http://www.fondvysociny.cz)) jsou vyvěšeny vyhlášené grantové programy včetně žádostí, podkladů pro hodnocení žádostí, formuláře závěrečné zprávy, grafických podkladů logo typu Fondu Vysočiny a jiných dokumentů.



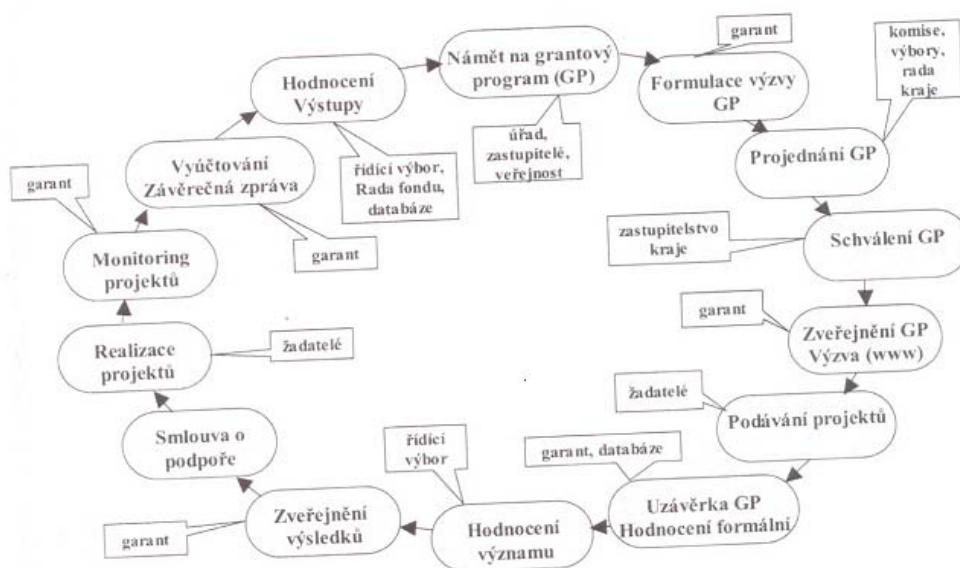
**Obrázek 2 – Logo Fondu Vysočiny**



Každý grantový program má stanoven termín, do něž mohou žadatelé předkládat své projekty. Po tomto termínu provede garant grantového programu tzv. „otevírání obálek“, při kterém zkontroluje formální náležitosti všech projektů.

O podpoře udělené z Fondu Vysočiny jednotlivým projektům rozhoduje řídicí výbor příslušného grantového programu, jenž je jmenován zastupitelstvem kraje. V naprosté většině grantových programů získá žadatel podporu až po realizaci projektu na základě předložení závěrečné zprávy a podkladů k vyúčtování projektu. Celý proces je vysvětlen na obrázku č. 2 viz. níže.

**Obrázek 3 – Schéma grantové podpory u Fondu Vysočiny**



Může se zdát, že nevelký objem finančních prostředků na celý Fond Vysočiny (ročně cca 80 milionů korun) představuje nedostatek, který se odráží ve finanční alokaci na jednotlivé grantové projekty. U některých grantových programů došlo k obrovskému převisu požadované výše podpory na jednotlivé projekty nad celkovou výši rozpočtu daného grantového programu. V takovém případě se může řídicí výbor rozhodnout pro snížení požadované podpory, případně některé projekty nepodpoří vůbec. Vzhledem k tomu, že pokud je přiznána podpora nižší než ta, která byla původně předpokladem projektu požadována, může to ohrozit realizaci celého projektu, přistupují řídicí výbory ke krácení požadované podpory jen ve výjimečných případech [2].

**Tabulka 7 - Přehled vyhlášených grantových projektů v jednotlivých letech v rámci Fondu Vysočiny**

Rok	Počet vyhlášených grantových programů			Objem vyhlášených grantových programů v Kč	Průměrná velikost grantového programu
	Celkem	z toho vyhodnocených v roce vyhlášení	z toho vyhodnocených v následujícím roce		
2002	25	20	5	49 022 131	1 960 885
2003	32	25	7	72 540 000	2 266 875
2004	40	29	11	90 449 120	2 261 228

2005	36	29	7	74 892 089	2 080 336
2006	31	27	4	67 500 511	2 177 436
2007	27	25	2	60 235 000	2 230 926
<b>Celkem</b>	<b>191</b>	<b>155</b>	<b>36</b>	<b>414 638 851</b>	<b>2 170 884</b>

Zdroj: www.kr-vysocina.cz [11]

## 10.2 Program rozvoje kraje Vysočina

Podpora regionálního rozvoje krajem je definována v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Dle tohoto zákona zpracovává kraj ve své samostatné působnosti program rozvoje kraje. Zákon rovněž rámcově popisuje strukturu programu rozvoje kraje a určuje způsoby financování podpory rozvoje územního obvodu kraje.

Program rozvoje kraje představuje základní programový dokument na úrovni krajů ČR, který je určen k nasměrování podpory regionálního rozvoje v daném území. Časový horizont programu rozvoje kraje je střednědobý, tzn. že je zpracováván s výhledem 4 - 7 let, přičemž se však nejedná o jednorázovou programovou aktivitu, ale počítá se s průběžnými aktualizacemi dokumentu. Program rozvoje kraje Vysočina je graficky znázorněn v Příloze 1. Program rozvoje kraje obsahuje alespoň tři základní části:

- Analýzu socioekonomického vývoje – profil kraje
- SWOT analýzu
- Cíle (priority) a opatření – programová část [2].

## **Profil kraje**

Profil kraje tvoří základnu pro sestavování dalších částí programu rozvoje kraje. Konkrétně se profil kraje zabývá těmito okruhy: geografická poloha kraje v rámci ČR, obyvatelstvo a sídelní struktura, bydlení a domácnosti, dopravní infrastruktura, technická infrastruktura, hospodářství, trh práce a zaměstnanost, sociální a kulturní infrastruktura, rekreace a cestovní ruch, životní prostředí.

Protože proměnlivost některých ukazatelů, kterými je analyzován vývoj kraje, je v čase značná, provádí se minimálně jednou ročně aktualizace profilu. Jako vhodnější se však jeví pololetní aktualizace, neboť profil kraje nemusí sloužit pouze jako součást programu.

## **SWOT analýza**

Vychází z profilu kraje, který v podstatě představuje diagnózu kraje. Dílčí oblasti ve SWOT analýze jsou poměrně dosti konkrétní, a tak je problémových okruhů analýzy více než těch, které jsou jednotlivě sledovány v rámci profilu kraje např. školství, zdravotnictví, sociální péče, protidrogová prevence, volnočasové aktivity – vše je v profilu souhrnně analyzováno jako sociální infrastruktura. SWOT analýza se zabývá následujícími oblastmi: obyvatelstvo, sídla, bydlení, dopravní infrastruktura, zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod a zásobování energiemi, informační a komunikační technologie, územně plánovací dokumentace, průmysl, služby a rozvoj podnikání, zemědělství a venkovský prostor, lesnictví, trh práce a zaměstnanost, školství, zdravotnictví, sociální péče, protidrogová prevence, volnočasové aktivity, sport, kultura, památková péče, rekreace a cestovní ruch, životní prostředí.

Není nutné, aby byla SWOT analýza aktualizována v krátkém časovém intervalu jako je tomu v případě profilu. Dostatečná je aktualizace po jednom až dvou letech.

## **Programová část**

Finální dokument programu, který vychází z obou předchozích částí, tvoří samotná programová část programu rozvoje kraje. Její strukturu si lze představit jako pomyslnou pyramidu, na jejímž vrcholu je definována vize regionálního rozvoje kraje. Nejnížší patro pyramidy tvoří dílčí konkrétní opatření, v jejichž rámci jsou poté řešeny konkrétní rozvojové programy či projekty. Mezi nejvyšší a nejnížší úrovní se zpravidla nacházejí úrovně cílů a dílčích cílů.

Program rozvoje kraje Vysočina neboli jeho programová část, je rozčleněn celkem do čtyř hlavních cílů, z nichž každý se dále dělí na čtyři dílčí cíle. Aktualizace Programu rozvoje kraje Vysočina počítá s rozdělením dílčího cíle 2.4 na dva dílčí cíle, které by se zvláště věnovaly rozvoji aktivit volného času a oblasti kultury a památkové péče.

Na opatření, která jsou obsažena v rámci jednotlivých dílčích cílů Programu rozvoje kraje Vysočina, přímo navazují jednotlivé grantové programy Fondu. Opatření programové části jsou rovněž naplňována prostředky, které jsou z krajského rozpočtu rozdělovány dle Zásad Zastupitelstva kraje Vysočina. Regionální rozvoj kraje je však také podporován státními financemi, přičemž v některých případech se na něm spolupodílí krajský rozpočet. Plnění cílů Programu rozvoje kraje je tedy zajišťováno minimálně třemi způsoby.

- **grantová podpora v rámci Fondu Vysočiny** – jedná se o klasickou podporu regionálního rozvoje kraje. Tím, že kraj poskytuje prostředky, podporuje aktivity subjektů, které naplňují jednotlivá opatření programu rozvoje kraje. Není to sice pravidlem, ale obvykle platí, že u grantových programů nastává převis požadovaných financí nad prostředky, které byly pro daný grantový program vyčleněny. Jednotlivé projekty mezi sebou soupeří, a je tedy nutné mezi nimi vybírat ty nejlepší.

- **účelové dotace přímo z rozpočtu kraje dle zásad zastupitelstva kraje** – u tohoto typu podpory je nejdůležitější, aby žadající subjekt splňoval podmínky, za nichž jsou finanční prostředky rozdělovány. Soutěž mezi projekty v takovýchto případech téměř neexistuje. Jako například můžeme uvést - Pravidla pro poskytování dotací na územně plánovací činnost obcí z rozpočtu kraje.
- **financování rozvoje kraje státem** – v tomto případě se nejedná o klasickou podporu regionálního rozvoje krajem tak, jak je definována v zákoně o podpoře regionálního rozvoje, protože nejsou přímo finančně podporovány subjekty v kraji, které vyvíjejí aktivity v souladu s programem rozvoje kraje. Role kraje je tedy opačná, poněvadž ten je konečným příjemcem podpory. V případě, že se finančně spolupodílí krajský rozpočet, jedná se o přímé financování regionálního rozvoje krajem.

Naplnění programu rozvoje kraje je samozřejmě realizováno prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, přičemž jejich význam v budoucnosti zcela jistě vzroste. To však již nespadá pod téma této podkapitoly.

### **10.3 Akční plán na zvýšení absorpční kapacity kraje Vysočina pro čerpání ze strukturálních fondů**

Již na přelomu let 2002 a 2003, tedy v době, kdy fungovaly tzv. předstrukturální fondy Evropské unie PHARE, ISPA a SAPARD, bylo zřejmé, jak významným zdrojem financí se mohou stát strukturální fondy. Obor regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina vypracoval materiál – Akční plán na zvýšení absorpční kapacity kraje Vysočina pro čerpání strukturálních fondů, jehož plnění mělo za cíl připravit subjekty kraje a také zaměstnance krajského úřadu na využívání strukturálních fondů EU, zajistit

znalost operačních programů a jiných dotačních titulů a vytvořit na krajském úřadě databázi projektových záměrů.

Současně se na krajském úřadě vytvořil tým lidí, kteří se začali podrobně zabývat problematikou strukturálních fondů a kteří jsou nyní schopni poskytovat poradenství v záležitostech EU. Do jejich databáze se dostalo přes 900 projektových záměrů.

## **11. PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2004 – 2006 V KRAJI VYSOČINA**

Přestože toto programovací období již formálně skončilo, projekty jimž byla přiznána podpora mohou být dále realizovány. Evropská komise rozhodla o prodloužení možnosti čerpání peněz ze strukturálních fondů EU určených pro roky 2004 – 2006. Zatímco původně mohla Česká republika čerpat finance do konce loňského roku, nově to bude možné až do 30. června 2009. Cílem tohoto opatření je pomoci evropským státům v boji s ekonomickou krizí. Česká republika se rozhodla využít nabídky Evropské komise a to ve všech operačních programech Rámce podpory Společenství kromě OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Celková částka alokovaná na programy ve zkráceném programovém období ze strukturálních fondů dosahuje 1,6 miliardy EUR (cca 45,4 miliardy Kč) a z Fondu soudržnosti dalších 945 milionů EUR (necelých 27 miliard Kč). Ke konci měsíce ledna 2009 bylo ze strukturálních fondů vyčerpáno a již certifikováno 36,9 mld. Kč. Tato částka představuje 81% alokace. Finanční zdroje z Fondu soudržnosti již byly zcela vyčerpány. Pokud k již certifikovaným prostředkům připočítáme částku, která je připravena pro příští certifikaci, bylo ke konci ledna 2009 využito 94% z celkové alokace.

Správcem Dispozičního fondu za kraj Vysočina bylo Sdružení obcí Vysočiny, administrátorem byla Regionální rozvojová agentura Vysočiny, z.s.p.o., oba subjekty si podaly samostatnou projektovou žádost na sekretariát Regionální rady Regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod. Projekty byla schváleny na řídicím výboru programu INTERREG IIIA ČR-Rakousko dne 13.12.2004. Dispoziční fond byl v kraji Vysočina vyhlášen v červnu 2005.



Kraj disponoval vyjednanou částkou 150 000 EUR (tj. 75% dotace ERDF). Za programovací období 2004 – 2006 bylo ve čtyřech výzvěch schváleno 18 projektů, na které byla poskytnuta dotace z ERDF ve výši 2 794 093 Kč.

Žadatelé v kraji Vysočina jsou svým charakterem předurčení k čerpání dotací právě z Dispozičního fondu, a to především z důvodu nižšího spolufinancování a menší konkurence než v soutěži „velkých projektů“ v rámci Programu příhraniční spolupráce ČR-Rakousko. O možnost čerpat dotaci z Dispozičního fondu byl v kraji Vysočina celkově malý zájem.

### **11.1 INTERREG IIIA CZ-AT v kraji Vysočina**

Program spadající do Priority Technická pomoc a opatření Technická pomoc 1. Kde je zadavatelem kraj Vysočina se podílí prostřednictvím zprostředkujícího subjektu na implementaci programu INTERREG IIIA ČR-Rakousko v období 2004 – 2006. Zprostředkující subjekt je tvořen dvěma pracovníky, kteří provádí administraci programu od konzultace projektu, registraci žádosti, formálního hodnocení a hodnocení kvality projektu a příhraničních dopadů až po přípravu podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace. Pracovníci, kteří budou zabezpečovat administraci Cíle 3 „Evropské územní spolupráce“, tzn. program příhraniční spolupráce INTERREG IIIA pro období 2004 – 2006. Rozpočet celkem činí 897 100 Kč z toho Národní veřejné prostředky celkem 224 275 Kč, příspěvek EU 672 825 Kč, soukromé prostředky jsou nulové.

### **11.2 Operační program průmysl a podnikání**

Příklady významných investic, které byly realizovány v kraji Vysočina za pomoci agentury CzechInvest. Souhrnná tabulka podaných žádostí a udělených dotací nebo úvěrů podle krajů a programů je k nahlédnutí v Příloze 6.

**Tabulka 8 - Významné investice získané prostřednictvím CzechInvestu v Jihlavě**

<b>Česká právnická osoba</b>	<b>Sektor</b>	<b>Země původu</b>	<b>Investice (mil. Kč)</b>	<b>Pracovní místa</b>	<b>Rok</b>
Automotive Lighting s.r.o.	automobilový průmysl	Německo	2 613,50	632	2006
Futaba Czech, s.r.o.	automobilový	Japonsko	2 000,00	450	2002
Holzwerke WIMMER s.r.o.	dřevozpracující	Německo	1 384,48	82	2000
KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	dřevozpracující	Kypr	2 633,00	52	2004
BOSCH DIESEL s.r.o.	automobilový	Německo	8 507,00	1 485	2000
BOSCH DIESEL s.r.o.	automobilový	Německo	3 232,00	368	2004
Zexel ValeoCompressor Czech, s.r.o.	automobilový	Japonsko	1 868,80	475	2002

Zdroj: [www.czechinvest.cz](http://www.czechinvest.cz)

Ke dni 3.3.2009 byla přiznána dotace 1 199 projektům v celkové hodnotě 7 976 144 300 Kč, byly uzavřeny úvěrové smlouvy u 1 632 projektů v celkové hodnotě 2 028 391 287 Kč. Celkový přehled v Příloze 6.

### **Konkrétní příklady úspěšných projektů na Vysočině:**

- případová studie SKLO BOHEMIA - technologická inovace leštění výrobků, program Inovace
- případová studie LAPEK - využití odpadního tepla a komplexní rekonstrukce energetického systému, program Úspory energie
- případová studie SWN Moravia - nákup CNC technologie, program Rozvoj
- případová studie František Švoma - výstavba malé vodní elektrárny, program Úspory energie
- případová studie POEX Velké Meziříčí - nákup linky na zpracování tekuté čokolády a dražovacího automatu, program Rozvoj

#### **11.2.1 Případová studie LAPEK**

Společnost LAPEK, a.s. se zabývá pekárenskou a cukrářskou výrobou a v současné době zaměstnává kolem 200 zaměstnanců. Firma vyrábí v současné době přes 200 druhů výrobků, každý den dodává svým zákazníkům 15 druhů chleba, 20 druhů běžného pečiva a přes 70 druhů jemného pečiva.

- motivy k realizaci projektu

Spotřeba energií představovala významnou položku v nákladech firmy. Projekt financovaný v rámci OPMP byl zaměřen na optimalizaci energetického hospodaření firmy a to využitím odpadního tepla ze spalin pekařských pecí a modernizací energetického systému. Dokonalým spalováním a využitím odpadního tepla se výrazně sníží spotřeba energií a zároveň dojde ke znatelnému snížení množství vyprodukovaných látek znečišťujících životní prostředí.

- průběh realizace

Projekt na využití odpadního tepla zahrnoval zrušení centrální kotelny pro vytápění, výrobu teplé vody a páry pro technologická zařízení a nahradil ji třemi lokálními kotelny. Do nich přichází přehřátá voda z dvou ekobloků, kde se odpadním teplem z pekařských pecí voda ohřívá až na 85 °C. Teplá voda je následně uskladněna v akumulačních nádržích o celkovém objemu 8 m<sup>3</sup> a podle potřeby čerpána do rozvodů teplé užitkové vody nebo ústředního topení.

- financování projektu

Název projektu	Program	Celkové náklady na projekt (Kč)	Uznatelné náklady projektu (Kč)	Celk. výše dotace (Kč)	Délka trvání projektu
Využití odpadního tepla a komplexní rekonstrukce energetického systému v areálu pekárny LAPEK, a.s. Žižkova 111, Jihlava	Úspory energie	10 068 000	6 731 000	2 680 000	11 měsíců

- přínos projektu

„Zatímco dříve velká část spalin odcházela přímo do ovzduší, nyní se díky nim ohřeje voda, kterou je možné využít k vytápění budov nebo na šatnách k umývání,“ uvedl předseda představenstva společnosti Lapek ing. Stanislav Křemen. „V tuto chvíli máme garantováno, že dosáhneme výrazného snížení spotřeby plynu. Nová technologie mimoto přispěje ke zlepšení životního prostředí, instalovaný tepelný výkon jsme snížili ze 4 na 2 MW, bezmála o pětinu se sníží emise oxidu uhličitého“.

## 12. ROZVOJ STATUTÁRNÍHO MĚSTA JIHLAVA

### 12.1 Evropský sociální fond (ESF)

Během zkráceného programového období 2004 – 2006 byly v kraji Vysočina prostřednictvím Úřadu práce v Jihlavě realizovány projekty v těchto opatřeních OP RLZ. Jednotlivé výdaje na Aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) pro roky 2006 a 2007 jsou tabulkově přiložen v Příloze 2.

#### **Grantové projekty:**

**Opatření 1.1:** Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání. Dne 25.1. 2005 byla vyhlášena **1. výzva** k předkládání žádostí o financování projektů, jejíž uzávěrka byla 31.3.2005. Celkem bylo přijato 12 žádostí, z nichž hodnocením prošlo a bylo vybráno 5 projektů k financování. Dne 29.8.2005 byla vyhlášena **2. výzva**, jejíž uzávěrka byla 31.10.2005. Podepsáno bylo 5 projektů, které jsou k dnešku ukončeny. Celkem bylo přijato 25 žádostí, z nichž hodnocením prošlo

a bylo vybráno 6 projektů k financování. Došlo k navýšení prostředků pro tuto výzvu, celkem došlo k podpisu 10 smluv o financování. V současné době jsou všechny projekty ukončeny. Dne 1.8. 2006 byla vyhlášena **3. výzva** s uzávěrkou 8.12.2006. Přijato

9 žádostí. Alokace na dané kolo výzvy byla přidělena ve výši 14 164 500 Kč. Dohoda byla podepsána se 4 vybranými žadateli. Realizace všech projektů byla již také ukončena. Přehled žadatelů i s výší finančních podpor je k nahlédnutí v Příloze 7.

**Opatření 2.1:** Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální okluzí.

**Opatření 4.1:** Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti. Dne 15.2.2005 byla vyhlášena 1. výzva k předkládání žádostí o financování projektů, jejíž uzávěrka byla 25.4.2005. Celkem bylo přijato 17 žádostí, sepsáno o financování bylo 9 smluv, které jsou v současné době ukončeny. Dne 1.9.2005 byla vyhlášena 2. výzva s uzávěrkou 11.11.2005. Celkem bylo přijato 33 žádostí, podepsáno bylo 15 projektů k financování. V současné době je již realizace všech projektů ukončena. Přehled žadatelů i výše finančních podpor najdete v Příloze 7.

Na programovací období 2007 – 2013 v návaznosti na Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, má PÚP v Jihlavě na regionální individuální projekty alokovánu celkovou částku ve výši 145 368 000 Kč. Cílem OP LZZ je zvýšit zaměstnanost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU.

#### **Národní projekty:**

Projekty založené na přímém přidělení prostředků programu na realizaci nebo k doplnění národních politik programů. Projekty měly jasně stanovený národní rámec a byly zaměřeny zejména na cílové skupiny jednotlivců. Výběr dodavatele předem specifikované služby probíhal v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů tedy zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Výběrové řízení vypisoval Úřad práce v Jihlavě. Národními projekty byla v kraji Vysočina realizována opatření 1.1 a 2.1 OP RLZ, např. Najdi si práci na Vysočině, Příprava na práci na Vysočině, Návrat do práce na Vysočinu.

## 12.2 Obecné informace IPRM

Statutárnímu městu Jihlava jakožto i dalším městům v České republice, se naskytla v předešlém programovacím období 2004 – 2006 i v novém období 2007 – 2013 možnost využít pro svůj všestranný rozvoj finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v návaznosti na své konkrétní a zároveň komplexně integrované rozvojové záměry a projekty. Zpracování Integrovaných plánů rozvoje města, které navazují na koncepce a rozvojové priority vyšších územních samosprávných celků, regionů soudržnosti NUTS II či Národní strategický referenční rámec a v nichž budou jednotlivé rozvojové záměry integrovány do celkové logicky propojené rozvojové koncepce města, je podmínkou získání této finanční podpory v urbánní dimenzi, tj. pro rozvoj měst a jejich území.

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) je strategickým dokumentem sloužícím jako garance koncentrace prostředků, propojenosti jednotlivých intervencí, efektivity a synergie dopadů v rámci daného města a celého regionu. Rozumí se jím soubor konkrétních vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území anebo v rámci tématického přístupu ve městech.

Po dohodě s Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod a na základě rozhodnutí Zastupitelstva města Jihlavy nebude vypracován samostatně druhý plánovaný dokument IPRM, řešící prioritní oblast Dostupnost a mobilita, ale tyto aktivity budou zapracovány v souladu s pravidly IPRM a ROP do stávajícího dokumentu IPRM.

**Obsah a zaměření IPRM je vymezen:**

**Priorita 1** – Regenerace a všestranný rozvoj města a občanské vybavenosti

**Opatření 1.1** – Regenerace městského prostředí a revitalizace veřejných prostranství

**Opatření 1.2** – Všestranný rozvoj občanské vybavenosti a infrastruktury v oblasti kultury, sportu a volnočasových aktivit

**Priorita 2** – Rozvoj infrastruktury v oblastech sociálních služeb a vzdělávání

**Opatření 2.1** – Rozvoj infrastruktury sociální péče a zařízení pro sociální integraci

**Opatření 2.2** – Rozvoj infrastruktury ve školství a v oblasti dalšího vzdělávání

Na oblast podpory 3.1 Rozvoj urbanizačních center bylo v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod pro programovací období 2007 – 2013 vyčleněno 81 511 404 EUR z prostředků Evropského fondu regionálního rozvoje [12].

Celková finanční alokace IPRM Regenerace městského prostředí, rozvoj infrastruktury v oblastech sociálních služeb a vzdělávání a všestranný rozvoj občanské vybavenosti schválená Zastupitelstvem města Jihlavy představuje 24 897 822 EUR (tj. 628 670 tis. Kč, z toho 20 492 995 EUR z ERDF), které budou čerpány z oblasti podpory ROP 3.1 Rozvoj urbanizačních center [12].

Celková finanční alokace IPRM připadající v rámci dopravy na nově řešenou oblast dopravy v klidu v rámci oblasti podpory 3.1 Rozvoj urbanizačních center ROP představuje prostředky ve výši cca 100 mil Kč [12].



**Tabulka 9 - Časový harmonogram**

Název IPRM	Regenerace městského prostředí, rozvoj infrastruktury v oblastech sociálních služeb a vzdělávání a všestranný rozvoj občanské vybavenosti	Aktualizace IPRM Rozšíření o oblast dopravy
	Termín dokončení aktivity	
Zpracování analytické a popisné části IPRM, výběr tématu	leden 2008	leden 2008
Dokončení zpracování dokumentu IPRM a výběr projektů	březen 2008	leden 2009 (předpoklad)
Veřejné projednání IPRM	18. březen 2008	18. 11. 2008 (Fórum zdravého města a MA21)
Schválení IPRM Zastupitelstvem města Jihlavy	15. duben 2008	duben 2009 (předpoklad)
Předložení IPRM k hodnocení a schválení na Úřad regionální rady	30. květen 2008	květen 2009 (předpoklad)

Zdroj: [www.jihlava.cz](http://www.jihlava.cz) [12]

### **12.3 Realizované projekty statutárního města Jihlava 2004 – 2006 a započatá realizace 2007 - 2013**

Výbor regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod schválil pro Jihlavu v rámci IPRM k podpoře následující projekty, některé jsou již ukončeny, zbylé dobíhají (v závorce jsou uvedeny: aktivita IPRM, do které projekt věcně spadá, název příjemce a celkové způsobilé výdaje projektu):

- **Park Gustava Mahlera** (aktivita 1.1.1, statutární město Jihlava 42,675 mil. Kč). Dobíhající projekt.
- **Realizace části parku Malý Heulos** (aktivita 1.1.3, statutární město Jihlava 73,008 mil. Kč). Ukončený projekt, momentálně v části Monitoringu.

- **Mahenka – centrum sociálních služeb** (aktivita 2.1.1, Diecézní charita Brno – Oblastní charita Jihlava 19, 996 mil. Kč). Ukončený projekt, momentálně v části Monitoringu.
- **Přístavba ZŠ Speciální** Březinova 31, Jihlava (aktivita 2.2.1, statutární město Jihlava 52,834 mil. Kč). Ukončený projekt, momentálně v části Monitoringu.
- **Projekt řízení IPRM JV 001 – manažer IPRM** (Projekt řízení IPRM JV 001 – manažer IPRM, statutární město Jihlava 4 mil. Kč). Dobíhající projekt.

### **Park Gustava Mahlera**

Celkové způsobilé výdaje projektu: 42 675 461 Kč

Celková výše dotace Regionální rady: 39 474 801 Kč

Cílem je zlepšení městského prostředí a zvýšení kvality života v životních podmínkách obyvatel statutárního města Jihlava. Regenerace veřejného prostranství a významné rozšíření ploch veřejné zeleně v historickém centru města.

### **Projekt řízení IPRM JV 001 – manažer IPRM**

Celkové způsobilé výdaje projektu: 4 000 000 Kč

Celková výše dotace Regionální rady: 3 700 000 Kč

Cílem je zajištění efektivního a účelného řízení, koordinace a administrace schváleného IPRM včetně zajištění publicity a informování veřejnosti, řízení rizik a dalších činností vyplývajících implementačních postupů IPRM.

## 12.4 SROP ve statutárním městě Jihlava

Prostřednictvím Společného regionálního operačního programu byly ve statutárním městě Jihlavě realizovány dva významné projekty, především pro podporu cestovního ruchu a informovanosti o historických památkách.

### 12.4.1 Jihlava – Královské město

Priorita 5.4 – Rozvoj cestovního ruchu, Opatření 5.4.1 – Rozvoj služeb pro cestovní ruch, Podopatření 5.4.1.2 – Rozvoj služeb pro cestovní ruch (regionální úroveň).

Podpora turistického ruchu v městě a jeho okolí. Cílem bylo zlepšení propagace nejvýznamnějších historických památek města a jeho okolí s jeho bohatou historií. Jedná se zejména o propagaci konkrétních historických památek jihlavského centra, jihlavského podzemí a Hornické naučné stezky. Projekt vyzdvihl a připomněl „stříbrnou“ historii Jihlavy, jako horního města.

Projekt byl zahájen 7.11.2005 a ukončen 30.6.2006. Celkové uznatelné náklady projektu činily 700 000 Kč, které byly plně vyčerpány. Z toho ze Strukturální fondy, konkrétně ERDF, financovaly 525 000 Kč, zbylých 175 000 Kč bylo financováno z obecního rozpočtu.

Vytvoření jednotného stylu komunikačních prostředků	100 000 Kč
Prezentace na veletrhu Regiontour 2006 – expozice	100 000 Kč
Řemeslná činnost – oživení expozice	80 000 Kč
Inzerce v incomingově orientovaných časopisech	50 000 Kč
Nové osazení 13 informačních panelů Hornické naučné stezky	70 000 Kč
Vytvoření a tisk 3 propagačních publikací	200 000 Kč
Pořízení propagačních a upomínkových předmětů	100 000 Kč

## 12.4.2 Poznejte mikroregion Jihlavsko

Priorita 5.4 – Rozvoj cestovního ruchu, Opatření 5.4.1 – Rozvoj služeb pro cestovní ruch, Podopatření 5.4.1.2 – Rozvoj služeb pro cestovní ruch (regionální úroveň).

Jedním z cílů předložené akce bylo přitáhnout do mikroregionu více turistů. Projekt se zaměřil na jedné straně na propagaci regionu pomocí propagačních materiálů, která pomohla jeho zviditelnění v rámci cyklistické i pěší turistiky. Na druhé straně došlo k vytvoření kvalitních regionálních informačních systémů sloužících turistům k dokonalé informovanosti o místních zajímavostech v oblasti cestovního ruchu. Výstupy jsou 10 000 ks cyklistických map mikroregionu Jihlavsko, 10 000 ks propagačních letáků či skládaček a Turistické informační tabule.

Projekt byl zahájen 2.7.2007 a ukončen 30.4.2008. Celkové uznatelné náklady projektu činily 981 182 Kč, které byly plně vyčerpány. Z toho ze Strukturální fondy, konkrétně ERDF, financovaly 735 886 Kč, zbylých 245 296 Kč bylo financováno z obecního rozpočtu.

Dokumentace pro podání žádosti	38 287 Kč
Vydání cyklistické mapy mikroregionu Jihlavsko	90 000 Kč
Vydání propagačních skládaček	52 000 Kč
Cizojazyčné překlady a korektury textů	1 190 Kč
Turistické informační tabule	585 000 Kč
Licence na mapové dílo	58 500 Kč
Instalace tabulí	117 000 Kč
Doprava tabulí	16 000 Kč
Cizojazyčné překlady a korektury textů	23 205 Kč

### 13. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce je analyzovat využití finančních podpor v regionálním rozvoji Jihlavska a to z pohledu čerpání finančních zdrojů z EU za předchozí programovací období 2004 – 2006 a doplnit ho o právě probíhající programovací období 2007 - 2013. ČR si vstupem do EU otevřela dveře pro čerpání veškerých finančních prostředků z nabízených fondů EU. Vidíme, že možností jak získat finanční prostředky je mnoho.

V kapitole Literární přehled je podrobně a srozumitelně zmapována problematika finančních prostředků fondů EU za stávající programovací období 2007 – 2013. V Literárním přehledu je také viditelněji zmiňován Evropský sociální fond (ESF), protože splňuje podmínky spolupráce všech tří Cílů politiky HSS. V době svého vzniku ESF napomáhal především k adaptabilitě na nově vzniklá pracovní místa, dále těm žadatelům, kteří se stěhovali za prací, ale i sociálně znevýhodněným skupinám. ESF dle mého názoru sám o sobě nemůže vyřešit problém nezaměstnanosti. Pokud ekonomický růst nevytvoří dostatek pracovních míst, tak je nevytvoří ani prostředky tohoto strukturálního fondu.

V kapitole Praktická část bakalářské práce je představena využívaná možnost čerpání finančních prostředků pro Jihlavsko a to sestupně od kraje Vysočina po samotné statutární město Jihlava. Roku 2000 vznikl kraj Vysočina, který má sídlo i veškeré své zázemí v statutárním městě Jihlava, a pod který Jihlavsko jako takové spadá. Z tohoto důvodu jsou prvotně zmiňovány finance plynoucí a následně alokovány v kraji Vysočina. Především jde o Fond Vysočiny, u kterého je popsána celá realizaci grantové podpory. Analyzován je i objem financí vynaložených v předešlých letech Fondu Vysočiny, kde je krásně vidět jeho vzrůstající tendence a následný postupný pokles. Žadatelé kraje Vysočina jsou předurčení charakterem čerpání především k čerpání z Dispozičního fondu.

Následně je analyzováno programovací období 2004 – 2006 v kraji Vysočina. Toto období je sice formálně zakončeno, přesto nebyly dočerpány veškeré prostředky, Evropská komise rozhodla o prodloužení čerpání peněz ze strukturálních fondů EU a to až do 30. června 2009. Proto bylo téměř nemožné získat kompletní statistické přehledy, závěry či další rozhodnutí k některým opatřením. Získat podklady čerpaných finančních zdrojů bylo možné, např. od agentury CzechInvest - operační program Průmysl a podnikání, kde je podrobněji rozebírána případová studie významné firmy Lapek a.s.

Samotnému rozvoji statutárního města Jihlava je věnována následující část po analýze kraje Vysočina. Kde jsou uváděny získané podklady upřednostňovaného ESF, u kterého jsou konkrétně uváděny ukončená opatření 1.1 – Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání a 4.1 – zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek. Podklady jsou čerpány především z dat Úřadu práce Jihlava. Strategickým dokumentem sloužícím jako garance koncentrace prostředků je Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) poukazují i na časový harmonogram s ukázkou dvou realizovaných významných projektů města Jihlavy. Na závěr kapitoly Praktická část bakalářské práce je prezentována ukázkou dvou projektů města Jihlavy z opatření 5.4 pro rozvoj cestovního ruchu a to ze Společného regionálního operačního programu (SROP) z předcházejících let.

Implementace a administrace programů se ukázala jako velmi náročná činnost, která není zúčastněnými subjekty zcela úspěšně zvládnuta. Ještě v září 2007 byla ČR v čerpání prostředků Strukturálních fondů druhá nejhorší za Kyprem. Podle oficiálních údajů Ministerstva pro místní rozvoj v listopadu 2007 se ČR podařilo čerpání zrychlit. Otázkou ovšem zůstává, zda při snaze splnění kritéria alokace prostředků nedochází k podpoře méně kvalitních projektů, aby se alokované peníze utratily. Důvodem může být fakt, že právě schopnost alokovat všechny plánované prostředky je jedním z kritérií hodnocení úspěšnosti implementační struktury.

Do finanční tísně se bohužel dostali i příjemci, kteří měli snahu řídit projekty správně. Důvodem byly zpožděné platby ze strany MPSV. Z tohoto důvodu se velké množství projektů neuskutečnilo, protože vynaložené vlastní finanční zdroje se pro žadatele staly životně důležité.

Lze konstatovat, že zájemců o finanční podporu bylo dostatek a požadovaná finanční částka převyšovala vždy částku, která byla určena k rozdělení. Ve všech výzvách však docházelo k vyloučení velkého počtu žádostí, na což konkrétně poukazují v kapitole 11 u Evropského sociálního fondu z podkladů Úřadu práce Jihlava, docházelo i ke krácení výdajů, které mohly být zahrnuty do uznatelných nákladů. Nakonec tedy byly finanční částky, které žadatelé požadovaly nižší. Tyto částky byly vždy převedeny do dalšího kola výzev. Například oproti jednomu regionálnímu operačnímu programu vzniklo hned sedm regionálních operačních programů. To znamenalo další náklady na školení a zvyšování počtu pracovníků, kteří schvalovali projekty a přiděloval peníze. Systém by bylo možné zjednodušit vytvořením systému, který by byl platný pro všechny.

Můžeme si tedy už jen položit otázku, zda ČR dokáže využít všechny finanční prostředky ze strukturálních fondů pro programovací období 2007 – 2013.

## **14. SUMMARY**

This work aims at introducing and analyzing financing development possibilities of The Region of Highland, namely the evaluation of drawing financial resources from the Programme of renewal of rural areas and the Programme of the development of economically weak and structurally disabled regions of Highland.

The priority of the development, investment projects fixed on them and quantity of financial resources were to be submitted, expressed in numbers and described their development in time. The contribution of this work consists especially in the contribution of absorbed financial resources from those given to the Programmes of The Region of Highland.

The resources from the Programme of rural areas and the Programme of the development of economically weak and structurally disabled regions that The Region of Highland is going to absorb in terms of single endowment titles of these Programmes, is going to significantly make for achievement aims given by the development plan. The essential characteristics of realized projects should include: creating new jobs, support of entrepreneurial activities, improving the quality of local roads, improving travelling for inhabitants of Highland villages and attaching to these communication on main regional highways, improvement of offers and services in the field of tourism.

### **Key words:**

Rural development, grant, Programme of rural areas, Programme of the development of economically weak and structurally disabled regions, Financial support for the development of The Region of Highland.



## 15. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

### Monografie

- [1] BROWN, Lenka, et al. *Doporučení k efektivnímu a průhlednému užívání a čerpání prostředků ze strukturálních fondů*. 1. vydání. Praha: Transparency International, 2007. 81 s. ISBN 978-80-903032-2-5.
- [2] VYLÍMOVÁ, Anna. *Krok za krokem ROPem*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2005. 53 s. ISBN 80-7367-081-6.
- [3] CHVOJKOVÁ, Anna; KVĚTOŇ, Viktor, et al.. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013*. 1. vydání. Praha: IREAS, 2007. 182 s. ISBN 80-86684-43-1.
- [4] SVATOŇOVÁ, Magdaléna. *Základy strukturální a regionální politiky EU*. 1. vydání. Jihlava: EKON, 2005. 213 s. ISBN 80-7367-026-5.
- [5] *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 237 s. ISBN 80-232-0822-0.
- [6] VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2005. 198 s. ISBN 80-247-1194-X.
- [7] VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.

### Seriálové publikace

- [8] ESF nabízí velké šance. *Dotace : poradce pro evropské fondy*. 2007, roč. 3, č. 12, s. 5.

## **Elektronické zdroje**

- [9] *Návrh Národního rozvojového plánu České republiky 2007 – 2013* [online]. [cit. 2009-02-25]. Dostupné z www: <http://www.strukturalnibfondy.cz/uploads/old/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>
- [10] *Programy 2007 – 2013* [online]. [cit. 2009-02-25]. Dostupné z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>
- [11] *Fond Vysočiny* [online]. [cit. 2009-03-02]. Dostupné z www: <http://www.kr-vysocina.cz> a <http://www.fondvysocina.cz>
- [12] *Statutární město Jihlava* [online]. [cit. 2009-03-06]. Dostupné z www: <http://www.jihlava.cz>

## Seznam tabulek:

Tabulka 1	Členění území České republiky.....str.	7
Tabulka 2	Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013.....str.	11
Tabulka 3	Alokace pro ČR na roky 2007 - 2013 podle Cílů.....str.	23
Tabulka 4	Odhad alokací finančních prostředků na operační programy na období 2007 – 2013 (v mld. Kč, běžné ceny).....str.	23
Tabulka 5	Prioritní osy a oblasti podpor.....str.	28
Tabulka 6	Srovnání předchozího a nového programového období.....str.	30
Tabulka 7	Přehled vyhlášených grantových projektů v jednotlivých letech v rámci Fondu Vysočiny.....str.	39
Tabulka 8	Významné investice získané prostřednictvím CzechInvestu v Jihlavě...str.	46
Tabulka 9	Časový harmonogram.....str.	53

## **Seznam obrázků:**

Obrázek 1	Mapa územněsprávního členění.....str.	7
Obrázek 2	Logo Fondu Vysočiny.....str.	38
Obrázek 3	Schéma grantové podpory u Fondu Vysočiny.....str.	38

## **Seznam příloh:**

Příloha 1	Program rozvoje kraje Vysočina
Příloha 2	Výdaje APZ 2006, 2007
Příloha 3	Schéma řízení Rámcové podpory Společenství
Příloha 4	Modelové schéma implementace operačních programů
Příloha 5	Stav proplacených prostředků na Vysočině
Příloha 6	Souhrnná tabulka podaných žádostí a udělených dotací nebo úvěrů podle krajů a programů
Příloha 7	Opatření 1.1 a 4.1 OP RLZ

